

Forfatter: Carl Henrik Koch

Titel: Udrag fra Henrich Steffens

Citation: Carl Henrik Koch: "Henrich Steffens", i Carl Henrik Koch: *Henrich Steffens*.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-steffens-p-shoot-idm140567713617344.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Henrich Steffens

Anden del af *Beyträge* indledes med, at Steffens påpeger, at forskellen mellem plante- og dyreverdenen består i, at reproduktionskraften er langt mindre i dyreverdenen end i planteverdenen, og at det væsentligste træk ved muskelfibre, nemlig deres irritabilitet, dvs. deres evne til at trække sig sammen ved mekanisk påvirkning, kun findes i dyreverdenen. Planteverdenen og dyreverdenen er to faser i naturens udvikling, og der findes intet, mener Steffens, der taler imod en *generatio aeqvivoca*, dvs. imod den opfattelse, at dyreverdenens oprindelse skal søges i den uorganiske verden og således ikke i planteverdenen. I dyreverdenens forskellige trin sker en gradvis nedsættelse af irritabiliteten og en forøgelse af sensibiliteten, dvs. der forekommer i de mere udviklede organismer relativt flere nervetråde og relativt færre muskelfibre end i de lavere. De enkelte arters udvikling viser, "at naturen ikke søger andet gennem alle dyriske udviklingstrin end en skabning, i hvilken dens uendelighed kommer til udtryk på den mest individualiserede måde." [Tysk original tekst] . Denne skabning er mennesket. Den foreliggende udvikling er en manifestation af naturens organiserende aktivitet. Ved denne aktivitet frembringes de forskellige udviklingstrin i dyreverdenen, idet aktiviteten er rettet mod både frembringelse af individer og opretholdelse af arten, dvs. udviklingen er et resultat af modsatrettede tendenser i naturens organiserende aktivitet. Og mennesket er denne organiserende aktivitets højeste produkt. "Man klager stedse over, at mennesket kommer nøgent og hjælpeløst til verden - og netop dette er hans største pryd. - Mennesket har hele verden *imod* sig, men han bærer også hele verden *i* sig. - Alt er sammentrængt i ham. - Det er naturens *centripetale* [dvs. midtpunktssøgende] *tendens*, der vil åbenbare sig i ham. Fra nu af er han fremtrådt i sig *selv*, og hvad der står *for sig selv*, og står *fastest*, er den mest *individualiserede skabning* - det sandeste *menneske*." [Tysk original tekst] .